

NOTAT

Prosjekt: ”Hele barnet – hele løpet” Mobbing i barnehagen, 2013 - 2015

I et nytt forskningsprosjekt kalt Hele barnet hele løpet, som er et samarbeid mellom Universitetet i Agder, Foreldreutvalget for barnehager (FUB) og Foreldreutvalget for grunnsopplæringen (FUG), Kristiansand kommune og Sørlandets sykehus undersøker vi både ansatte, foreldre og barns perspektiver i forhold til mobbing i barnehagen.

Under er foreløpige funn fra undersøkelsen – oppsummering. Prosjektrapport med en fullstendig beskrivelse og sammenstilling av funn er beregnet i 2015.

Kvalitativ undersøkelse rettet mot 5 åringene i bhg. v/Anne Helgeland.

Hovedmålsetting:

Å forebygge mobbing i barnehagen der barns opplevelse, de ansattes ansvar og foreldres involvering er kjernepunkter.

Problemstilling:

Barns opplevelse av relasjoner, trivsel og samspill i lek i barnehagen.

Forskningsspørsmål:

**Hva opplever 5 åringene som viktigste trivselsfaktorer i barnehagen?
Hvordan forstår 5 åringene mobbing i barnehagen?**

Informanter: 5 åringene

Det er foretatt 4 fokusgruppeintervjuer (16 barn)

I tillegg er det foretatt intervju med 16 barn individuelt.

Til sammen 32 barn fordelt på 4 bhg

Det pågår for tiden observasjoner av barn i lek i barnehagen i to av barnehagene.

Funn:

Vennskap og lek er viktig- utestenging av lek og vennskap er ille for alle barna, og er et hovedtema i intervjuene.

Barna har ulik forståelse av begrepet mobbing, men alle vet hva det betyr når barn er slemme mot andre barn.

Alle barna kjenner til det å bli holdt utenfor i lek og beskriver det som en vond følelse.

Barnas definisjon av mobbing:

- **Å banne**
- **Hvis noen gjør noe dumt med vilje**
- **Hvis de gjør slemme ting**
- **Å si noe slemt - å si dritt eller dumming**
- **Det betyr at noen skal slå hverandre og bokse hverandre**
- **Som å erte - bare litt slemmere**

Mobbing/ erting:

Barnas handlinger

- **Sier det til de voksne men foreslår også**
- **at barn sier unnskyld**
- **”kan skrive de ut av barnehagen”**
- **”snakke med foreldrene”**

Voksnes handlinger: Sitte på benken.

Kvantitativ undersøkelse v/ Bobo Kovac og David Lansing Cameron.

Metode:

6 bhg.

81 ansatte (svarprosent 86%)

143 foresatte til barn på 3 år eller eldre (svarprosent 57%)

Funn:

Begge gruppene vurderer kompetanse til bhg.ansatte som høy når det gjelder mobbing.

Mer en 1/3 av foresatte svarer imidlertid ”vet ikke” på spørsmål om barnehagens kompetanse på mobbing.

De fleste deltakerne vurderer fokus på mobbing i barnehagen som relevant

Et flertall av deltakerne i begge gruppene er enige om at mobbing blant barn finnes i deres bhg. Imidlertid mener en betydelig større andel av ansatte enn foreldre at det finnes mobbing blant barna i deres barnehage.

Mens et flertall av barnehageansatte er enige om at mobbing finns blant barna i deres bhg.(67%) mener ca. halvparten (48%) av foreldrene at det finnes mobbing i deres bhg.

Mobbing relateres oftest til å utestenge noen fra leken og offerets opplevelse av mobbing.

Fysisk og verbal aggresjon(for eksempel å bruke stygge navn) relateres også til mobbing i bhg. men vektlegges ikke i like stor grad som utestenging og offerets opplevelse.

Arbeid med relasjoner i småbarnsavdelinger som forebygging av mobbing v/Dag Nome.

Utgangspunkt:

- Nonverbal kommunikasjon og samspill har stor betydning for barns opplevelse av hvem de er som individ og som sosial aktør
- Barns relasjon med de voksne danner grunnlaget for kvaliteten i relasjonen med andre barn
- Utviklingen av det intersubjektive selvet fra 12 til 15 måneders alder – barnehagens ansvar.

Forskningsspørsmål:

Hvordan kan de voksne arbeide forebyggende mot mobbing før språket og kognitive evner gjør bruk av tradisjonelle mobbeforebyggende program mulig?

- Hvordan oppstår, opprettholdes og avvikles relasjoner mellom barna?
- Hvilke rolle spiller de voksne i denne prosessen?
- Hvordan oppstår og hva preger samtlende kulturelle ritualer i en barnegruppe?
- Hvordan håndteres utenfor-skap av voksne og barn?
- Er det forskjeller mellom base- og avdelingskulturen?

Rammene for prosjektet:

- To kommunale barnehager med ulik driftsform (avdeling og base)
- Interesse fra personalet for å utforske og styrke sin praksis med tanke på å forebygge mobbing blant de yngste.

- Feltarbeid med observasjon av samspill mellom voksne og barn og mellom barn.
- Dialog med personalgruppene omkring funnene med tanke på å finne eksempler på praksis som er verd å forsterke, systematisere eller endre
- Personalgruppene treffer beslutninger om enkle tiltak som skal prøves ut.

Arbeid pågår. Dette er en del av et PHD-studie.

Oslo/ Kristiansand, oktober 2014